

ODBORNIŠKA VPRAŠANJA V MESTNI SKUPŠČINI

HITROST, HRUP IN ONESNAŽENJE

Odbornik mestnega zbora Miha Potočnik je postavil na 55. skupni seji obeh zborov mestne skupščine 8. novembra 1973 naslednja vprašanja:

1. Kdo kontrolira hrup mestnih avtobusov in kakšni so rezultati? Ali so v prihodnje predvideni dušilci hrupa ali morda druge rešitve – saj so stanovanjci ob avtobusnih progah predvsem ob izpeljavanju avtobusov izpostavljeni pretiranemu hrupu?

2. Kdo kontrolira čistost izpušnih plinov mestnih avtobusov (predvsem krpanov) in kakšni so rezultati? Kakšne so možnosti namestitve čistilnih naprav?

3. Hitrost mestnih avtobusov v centru je ob konicah (kljub nekaj rumenim pasovom) podobna hitrost pešca. Kakšne so možnosti nadaljnje povečanja hitrosti javnih prevoznih sredstev? Verjetno je to možno le na škodo osebnih avtomobilov, za katere bi morali pripraviti večje parkirne prostore zunaj središča Ljubljane; še bolj bi morali zožiti vozne pasove v prid javnih

prevoznih sredstev (širši rumeni pasovi) in še bolj omejiti možnosti parkiranja v centru. Glede na sedanje cestne zmogljivosti je bolje, če imamo več avtobusov, ki hitro vozijo, kot pa po enega človeka v osebnih avtomobilih, ki se premikajo s hitrostjo pešca. Prav tako bi morali (na škodo osebnih avtomobilov) omogočiti po mestu kolesarske steze brez nevarnosti, da bi kolesarja utegnil povoziti avtomobil!

4. Kakšne so možnosti za uvedbo ločenih kolesarskih stez po mestu (podobno kot so rumeni pasovi za avtobuse). V ZDA npr. je pravi bomm kolesarjev; avtomobilске ceste celo pregrajujejo in namenajo vozni prostor kolesarjem ter grade vrsto posebnih kolesarskih stez.

5. Kakšne so nadaljnje možnosti izpeljave oziroma izgradnje kolesarskih stez v okolici Ljubljane za re-

kreacijo, kjer ni motornih vozil? Kolesarstvo bi se tako prav gotovo zelo razširilo in omililo prometne zastoje.

Iz odgovora urada za promet skupščine mesta Ljubljana je razvidno naslednje:

K 1. TOČKI

Hrup mestnih avtobusov kontrolirajo le ob tehničnih pregledih. Postaja milice za cestni promet, ki ima napravo za merjenje hrupa, te kontrole ne izvaja, ker po navodilih za uporabo naprave to ni možno. Rešitve za zmanjšanje hrupa je iskati le v kvalitetni konstrukciji motorjev. Za doseg tega cilja je Viator „glasne“ FAPÉ že odpravil, „glasnejše“ FIATE pa bo kot amortizirane že naslednje leto izločil iz prometa. Mercedesovi avtobusi tako glede hrupa kot glede dimljenja zakonsko zadovoljujejo.

K 2. TOČKI

Čistost izpušnih plinov mestnih avtobusov – redno kontrolirajo pri pregledih. Dokaj redne kontrole pa izvajajo organi milice, ki avtobuse po potrebi tudi izločijo iz prometa. Kar zadeva možnost za namestitve čistilnih naprav, pojasnjuje tehnična služba Viatorja, da bodo v prihodnje Mercedesovi motorji tako izpopolnjeni, da praktično ne bodo več onesnaževali zraka, še bolj učinkovito pa bo odpravljen tudi hrup. Ta tovarna je namreč v tej smeri že toliko napredovala, da je na tržišču vodilna. Kar zadeva siceršnje onesnaževanje ozračja v Ljubljani, pripravljajo regionalni zavod za varstvo pri delu, skupaj z našo sanitarno inspekcijo, ustrezno poročilo, ki bo rezultat meritev in raziskav na tem področju.

K 3. TOČKI

Urad za promet se na osnovi lastnih izkušenj in izkušenj v inozemstvu zaveda, da je ena izmed možnosti za rešitev iz prometnega kaosa izraba voznega pasu v mestu z avtobusom s 100 potniki uspešnejša, kot pa izraba istega prostora s tremi osebnimi avtomobili s po enim potnikom. Zaradi tega je samoiniciativno in poskusno poskrbel za uvedbo prvih posebnih rumenih pasov za javni mestni potniški promet, ki so se prav dobro obnesli. Urad že razmišlja o bodoči nadaljnji obsežnejši taki ureditvi (npr. Titova cesta skozi center naj bi služila samo za javni promet). Zavedamo se, da je sodobno in humano omejevanje individualni lokalni promet v centru, ki ga je možno nadomestiti z javnim prometom in s primernim parkiranjem. Vendar pa se moramo zavedati, da poteka zaradi neizgrajenosti cestne mreže v Ljubljani po istih cestah poleg lokalnega – tudi tranzitni in ostali promet, ki ga ne moremo nadomestiti z javnimi prometnimi sredstvi. Do izgradnje novih obvoznih tranzitnih cest moramo na seda-

njem cestnem sistemu vzdrževati kolikor toliko zadostno propustnost za tranzitni promet; to pa zaenkrat omejuje širšo uvedbo posebnih voznih pasov za javni potniški promet. Realizacija predvidenega 10-letnega programa izgradnje mestnega cestnega omrežja bo omogočila tudi redukcijo ciljev urada za promet, usmerjen v radikalno redukcijo individualnega avtomobilskega prometa v centru.

K 4. TOČKI

V okviru tekočega dela je urad za promet že izdelal poseben predlog ločenega sistema kolesarskih stez v centru po principu ločenega obroča okrog centra v razdalji, ki omogoča čim direktnjši dostop do posameznih ciljev. Dostop do tega obroča pa je predviden po posebnih kolesarskih stezah ob vpadnicah. Na ta način bi se kolesar lahko varno in ločeno pripeljal iz zunanjih stanovanjskih predelov do centra oziroma obratno. V okviru tega programa je predvidena tudi rekreacijska kolesarska steza prek območja Tivolija in Rožnika ter prek mesta do Golovca. Na vseh nujnih križiščih kolesarskih stez z drugimi prometnicami za motorni promet bi zaščitili kolesarje s semaforji. Ta koncept pa je – seveda – vezana za investicije.

K 5. TOČKI

Urad za promet je že od vsega začetka močno zagovarjal upoštevanje kolesarskega prometa, to dokazujejo prometne rešitve v mestu iz let 1962–1964 (Ljubljansko vozlišče). Urad je tudi v naslednjih letih predlagal reševanje kolesarskega prometa, vendar je vse do najnovejših dob hiter porast motorizacije vplival na javno mnenje v taki meri, da javnega interesa za reševanje problema kolesarskega prometa doslej še ni bilo.

GASILCI, PRIJATELJI GASILSTVA, OBČANI

Vaš prispevek h gradnji gasilskega doma v Bizovniku je, da se udeležite

SILVESTROVANJA

v prosvetnem domu v Hrušici v ponedeljek, 31. decembra 1973 s pričetkom ob 19. uri. Prosto mesto si lahko rezervirate vsak dan od 16. ure dalje v prosvetnem domu. Izkupiček je namenjen za dograditev doma. Igra kvintet ŠOFERJI. Za jedajo in pijačo poskrbljeno!

Gasilci NA POMOČ!

A. PERME

Odmevi

ZAKAJ STANOVANJSKO PODJETJE MOLČI?

HIŠNI SVETI IN STANOVALCI TERJAJO KONKRETNE IN NE SAMO POSPLOŠNE IN FORMALNE ODGOVORE STANOVANJSKEGA PODJETJA – ZA ZAPISNIKI ZBORA OBČANOV MOST IN NOVIH JARŠ VELJA SEZNANITI DELAVSKI SVET STANOVANJSKEGA PODJETJA FOND – NE ZAPIRATI OČI PRED DEJSTVI

Tovariš urednik!

V zadnjih dveh mesecih so delovni ljudje Most in Novih Jarš dvakrat obravnavali tudi nekorektno poslovanje stanovanjskega podjetja FOND. V zvezi s temi razpravami sem se razpisal v našem glasilu, ker sem pri organiziranju in vodenju aktivno sodeloval. Poskušal sem prenesti na papir vsa tista dejstva in zaključke, ki so jih posredovali v debati delovni ljudje, torej živi ljudje, ki na svoji koži občutijo te težave, za katere trdi FOND, da so objektivne narave – preneseno na papir pa je „ocena posameznika“, brez primesi strokovne in konstruktivne kritike.

Dne 4. in 5. decembra sta bila ponovna razgovora z delovnimi ljudmi Novih Jarš in Most, predstavniki hišnih svetov in etažnih lastnikov. Udeležba je bila še večja, saj se je obeh razgovorov udeležilo 167 občanov! In rezultat? Porazen! Predstavniki hišnih svetov in etažnih lastnikov so bili zelo razočarani ter ogorčeni. Zakaj?

Stanovanjskemu podjetju FOND sta bila poslana zapisnika prvih dveh razgovorov; zlasti ta iz Most je bil zelo konkreten. Na ponoven razgovor smo povabili predstavnike SP ter direktorja inž. Erjavca. Na podlagi prejšnjih člankov ter zapisnika je sledil odgovor namestnika predsednika DS tov. Suliča, ki je bil objavljen v 12. številki NS. Prepričani smo bili, da bomo slišali konkretne odgovore na upravičene reklamacije delovnih ljudi, ki nastopajo v vlogi najemnika, etažnega lastnika in samoupravljavca. Pa nič! Zato so prisotni postavljali nova vprašanja, obnavljali že povedana, skratka hoteli so direktni odgovor od direktorja. Zanj so že prvič navajali, da je krivec za slabo organizacijo, za neredna popravila in drugo ter zahtevali njegovo povabilo za naslednji sestanek. Odgovori, ki jih je posredoval direktor inž. Erjavce, so bili splošni, slabo argumentirani ter se niso dotaknili osnovne problematike stanovalcev. Ta je: slabo vzdrževanje hiš, netočni računi, ki niso argumentirani niti legalizirani po predstavniku hišnega sveta, nedokazani obračuni izdatkov, nikakršen servis za tekoče vzdrževanje – torej za osnovna opravila, ki bi jih stanovanjsko podjetje moralo opravljati po samem zakonu! Zatorej so reklamacije, neredna popravila ter slab stik z rajonskimi tehnični tisti kamen spotike, ki ga na prvem mestu delovni ljudje zamerijo podjetju in njegovemu vodji.

Obracunavanje stroškov vzdrževanja za etažne lastnike pa je drug problem in po krivdi SP FOND dokaj nerazumljiv. Na obračunih posamezne hiše se pojavljajo izdatki za nekaj, kar tam ni bilo uporabljeno, ko pa hišni svet zahteva obrazložitev, ta ni dokumentirana niti zbrana na enem mestu. Okvara dvigal, plačevanje za nekajurno delo več sto dinarjev, ko nekontrolirano zaračunavajo višje število ur itd. kaže na to, da se tudi v tej vlogi stanovanjsko podjetje ne pokaže kot dober gospodar.

Res je, da je direktor pojasnil težko situacijo, ki se nanaša na vsa stanovanjska podjetja v republiki. Zamrznevanje stanarin ter zviševanja vzdrževalnih stroškov sta veliki oviri za redno delo. Prevzem stanovanjskih hiš, še preden je izdano uporabno dovoljenje, je tudi eden od velikih problemov in baje samo z namenom zadovoljiti „ubogega“ stanovalca, ki se vsečuje v takšno hišo. Vendar pa se v dogovorih nismo ujeli zato, ker se nihče od navzočih drugih predstavnikov SP ni hotel spustiti v konkretne odgovore na vprašanja, ki so jih naslavljali Janez Benedik, Friderik Ličen, Rakun, Metod Jurčič, Anica Kočvar, Nada Malahodky, Alojz Keršner in drugi. Se najbolj zadovoljiv odgovor s pojasnili je dal tov. Horvat, ki pa zopet ni vedel za podrebnosti konkretnega primera.

V ponedeljek 10. decembra smo se sestali z nekaterimi predstavniki HS in sprejeli zahtevo, da je stanovanjsko podjetje FOND dolžno pisмено odgovoriti na konkretne pripombe, ki so bile ugotovljene na obeh razgovorih. Zadnja zapisnika jim bosta poslana prek pristojnih krajevnik: skupnosti. Drži pa sklep, da stanovalci ne bodo plačali svojih obveznosti po obračunih SP vse dotlej, dokler le-ta točno ne obrazloži vsakega izdatka za sleherni dan za čas od 1. 10. 1971 do 30. 9. 1972 in od 1. 10. 1972 do 9. 9. 1973, pa vse to tudi jasno dokumentira.

O tem, da bo stanovanjsko podjetje dolžno pisмено odgovoriti na postavljena vprašanja, bo informirana tudi občinska skupščina Ljubljana-Most-Polje.

Udeleženci obeh razprav želimo, da se svet predstavnikov družbene skupnosti in delavski svet podjetja seznani z vsemi zapisniki.

LEOPOLD KOS

IZLET V BEGUNJE

V nedeljo, 9. decembra 1973 je taborniški odred ČRNI MRAV po dolgem času spet organiziral izlet. To je bil obenem tudi partizanski pohod ob obletnici republike. Čeprav je bilo precej slabo vreme, se je izleta udeležilo kar petinsedemdeset mlajših in starejših tabornikov.

Z vlakom smo se peljali do Lesc, potem pa smo peš v koloni odšli do Begunj, kjer smo si z zanimanjem ogledali muzej in park talcev. Po ogledu smo šli do spomenika v Dragi. Tu nam je starejši tabornik povedal mnogo zanimivosti o zloglasnih zaporih, življenju ujetnikov in o streljanju talcev. Spomin na vse umrle smo počastili z enominutim molkom. Pri spomeniku je zvestobo domovini in taborniškim zakonom prislego tudi nekaj novih članov.

Prehodili smo približno dvanajst kilometrov in čeprav nas je malo zeblo, smo bili vsi razpoloženi.

V programu imamo še več izletov in akcij, saj želimo, da bi se taborništvo v naši občini še bolj razmahnilo. To so dosedaj v veliki meri ovirale majhne dotacije, saj večkrat nismo mogli sprejeti novih članov, ker si nismo mogli nakupiti niti najnujnejše opreme. Upamo, da bo sedaj z ustanovitvijo TTKS in ob pomoči krajevnne skupnosti Zelena jama boljše, tako da bomo članom lahko nudili več, kot smo jim mogli do sedaj.

ODRED ČRNI MRAV

DEŽURNI 316-690

Mnogi prav gotovo ne veste več, kaj pravzaprav pomeni tisti dežurni 316-690 v naslovu. Naj vas ponovno obvestimo, da je to telefonska številka naše občinske konference ZMS in da lahko pokličete to številko vsak četrtek med osmo in enajsto uro. Naj vedo o naših načrtih, o vaših sklepih in stališčih, o vaših akcijah resnično vsi mladi v občini, ne samo ožji krog. Hkrati pa vam v imenu OK ZMS in seveda v svojem imenu želimo vse najboljše v novem letu 1974.

Precej težko delo je imela žirija, ki je ocenjevala mladinska glasila in najboljše prispevke v teh glasilih. Sedem mladinskih glasil in prek sto prispevkov je bilo treba oceniti, pa še redukcija nam je nagajala. Skoraj tri ure smo sedeli ob svečah, brali prispevke ter jih ocenjevali. Veliko dobrih je bilo, zares veliko. „Kako izbrati tri prave?“ je bilo resnično vprašanje, ki nas je najbolj mučilo. Pa smo naredili ožji in še enkrat pa še ožji in še najožji izbor nagrajenih. Prvo nagrado je dobila Darinka Verovšek iz Saturnusa, druga nagrada je pripadla Borutu Pečniku iz Sapa, tretjo nagrado pa si delita učenki osnovnih šol Polje in Sostro Milena Janežič in Helena Mertik.

Glede mladinskih glasil pa se žirija nikakor ni mogla odločiti za najboljšega. Zato je soglasno sklenila, da prve nagrade ne podeli, ker so praktično vsa glasila najboljša.

Obenem je kadrovska komisija podelila priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem. Več kot mesec dni je komisija zbirala predloge za priznanja tistim mladim aktivistom, ki so doslej delali nekako v ozadju, vendar bi brez njihovega dela prav gotovo ne uspela preneka-tera akcija. Priznanja so dobili naslednji mladinci in mladinke:

Ema Blažič, Stane Hribar iz Sapa, Miran Miklavčič iz MA Polje, Mirko Mikulič iz Emone, Justina Jerman iz Mehaničnih obratov, Olga Oblak z osn. šole Jožeta Moškriča, Janez Marolt iz Toplarne, Darja Perko iz Ona-On, Anton Lavrič iz Sekcije za vleko, Vojko Kogej s VI. gimnazije, Vinko Pintarič iz Javnih skladišč in Daniel Novak iz MA Nove Jarše.

Prav gotovo je še veliko mladih, ki zaslužijo ta priznanja, vendar se mnogi mladinski aktivni niso odzvali. Graja za to gre predvsem izvršilnim organom v aktivih, ker se niso dovolj potrudili in so tako prikrajšali prenekaterega mladince ali mladinko za priznanje, ki bi bilo prav gotovo nadaljnja spodbuda pri njegovem delu.

Podelitev priznanj mladim družbenopolitičnim delavcem in nagrad za najboljše prispevke v mladinskih glasilih je bila v Jelovškovi galeriji ob krajšem kulturnem sporedu, v katerem sta sodelovala Marjan Benedičič in Ladko Korošec.

Dovolite, da vam predstavim delavko iz Saturnusa Darinko Verovšek, ki je za svoj prispevek o mladi delavki Radi Sikmar prejela prvo nagrado. Darinka veliko piše in pomaga pri urejanju tovarniškega glasila. Pa je bila vseeno presenečena, ko sem ji povedal, da smo njen prispevek najboljše ocenili. Ko sva se pogovarjala, je z navdušenjem pripovedovala o mladinskem informiranju v podjetju, o sebi pa skorajda ni govorila. Tole nam je povedala:

„Se preden smo začeli z urejanjem mladinske strani v Glasu Saturnusa, je bila naša mladina mnenja, da je treba informiranje posvetiti več pozornosti. Informiranje prek zidnega časopisa namreč ni bilo tako učinkovito, kot smo želeli. Najprej smo ho-

teli pričeti z izdajanjem svojega časopisa, vendar smo to misel kmalu opustili in izbrali tovarniško glasilo oziroma mladinsko stran v njem. Že takoj na začetku smo naleteli na zvrhan koš težav, toda ob vsestranski uredniški pomoči smo jih bolj ali manj uspešno reševali. Pest nas stalno pomanjkanje prispevkov, toda to je težava, ki jo moramo premagati sami.

Priznati moram, da naša stran za vse mlade ni vedno dovolj zanimiva, vendar se trudimo, da ob raznovrstnosti tem skušamo zadovoljiti čim več okusov. Veliko nas je, vsem pa ni mogoče ustreči. Ta bi hotel to, spet drugi ono, mi pa se trudimo. Kako nam to uspe, lahko povedo mladinci sami.

Poleg informacije o delu mladinske organizacije v podjetju, seznanjamo mlade tudi o delu občinske in mestne konference ZMS, o poteku in zaključkih posameznih seminarjev; imamo pa tudi redne rubrike. V vsaki številki namreč predstavimo kakega mladince (prav za tak prispevek je dobila Darinka prvo nagrado), imamo rubriko Pokažimo, kaj znamo in zabavni del.

Resnično si želimo, da bi mladi še bolj spoznali pomen in potrebo dobrega informiranja, da bi začeli aktivneje sodelovati pri urejanju strani, ki jim je namenjena. Malo stalnih dopisnikov imamo, tako da je nekatere izmed nas želja po čimboljšem informiranju prisilila, da se pričnemo ukvarjati tudi s pisanjem. Vsekakor pričakujem, da se bo tako potreba pojavila pri širšem krogu mladih, saj bomo le tako resnično lahko rekli, da je informiranje domala delo vseh in ne le ožjega kroga. Upam, da nam bo dedek Mraz – če pa že on ne, pa vsaj naš urednik – z novim letom povedal, da se je število mladih dopisnikov povečalo.“

Tudi mi želimo, da bi se Darinka letoletna želja uresničila.

Občani naše občine v Gonarsu

V ponedeljek, 10. decembra 1973 je ob 6.30 odrinilo na pot v Gonars 10 kompasovih avtobusov z udeleženci proslave in odkritja spominske kostnice v Gonarsu. V teh avtobusih so bili Ljubljanci, spotoma pa so se pridružili še Novomeščani in Novogoričani, tako da nas je bila kar precejšnja množica. S seboj smo peljali tudi vence in več praporov. V našem avtobusu so bili člani ZB, interniranci iz Gonarsa in gostje.

V Gonars smo prišli ob 10.30 in se takoj zbrali pred občino Gonars, od koder smo krenili k novi kostnici.

Kostnica je postavljena v podaljšan prostor poleg gonarskega pokopališča in obdana z zidano ograjo. Znotraj so trije predeli: prvi je za množico, drugi za kostnico, v tretjem predelu pa so betonski panoji z zapisi padlih, umrlih in pogrešanih. Celoten kompleks je res lepo urejen.

Tudi organizacija proslave je bila brezhibna. Svečanost se je udeležilo okoli 9000 udeležencev iz Slovenije in Italije, predstavniki vlad, armad in AMPI. Svečanost je pričel župan Gonarsa, govorili pa so predstavniki jugoslovanske in italijanske vlade. Invalidski pevski zbor je zapel nekaj partizanskih pesmi, trboveljska godba je zaigrala več žalostink, nato pa je sledilo polaganje vencev in seveda na koncu podoben ogled kostnice in okolice. Zelo smo bili zadovoljni z organizacijo proslave in tako brezhibno pripravo. Tudi domačini iz gonarske občine in mesta so nas prav prišerno sprejeli. Uradno otvoritev kostnice je opravil sekretar ZIS tov. FRANKO.

ALOJZ KASTELIC

Za vsakega cicibana je sprejem v pionirsko organizacijo dogodek, ki si ga bo trajno vtisnil v spomin. To dokazuje tudi posnetek z letošnjega sprejema na osnovni šoli Ketteja in Murna

SLOVENIJA – SADJE

Ljubljana, Hladilnica Zalog